Uradni list
Evropske unije

SL
Serija L

2024/2256

10.10.2024

RESOLUCIJA EVROPSKEGA PARLAMENTA (EU) 2024/2256

z dne 11. aprila 2024

s pripombami, ki so del sklepa o razrešnici glede izvrševanja proračuna Agencije Evropske unije za sodelovanje energetskih regulatorjev (ACER) za proračunsko leto 2022

EVROPSKI PARLAMENT,

— ob upoštevanju sklepa o razrešnici glede izvrševanja proračuna Agencije Evropske unije za sodelovanje energetskih regulatorjev (v nadaljnjem besedilu: agencija) za proračunsko leto 2022,

— ob upoštevanju člena 100 in Priloge V Poslovnika,

— ob upoštevanju posebnega poročila Evropskega računskega sodišča št. 03/2023,

— ob upoštevanju poročila Odbora za proračunski nadzor (A9-0120/2024),

A. ker iz poročila o prihodkih in odhodkih ([1]) agencije izhaja, da je njen končni proračun v proračunskem letu 2022 znašal 24 827 843 EUR, kar je 5,25 % več kot leta 2021; ker se proračun agencije napaja predvsem iz dveh virov prihodkov, in sicer iz pobranih pristojbin in prispevkov iz splošnega proračuna Unije;

B. ker je Računsko sodišče v poročilu o zaključnem računu agencije za proračunsko leto 2022 (v nadaljnjem besedilu: poročilo Računskega sodišča) navedlo, da je prejelo razumno zagotovilo o zanesljivosti računovodskih izkazov agencije ter o zakonitosti in pravilnosti z njimi povezanih transakcij;

Upravljanje proračuna in finančno poslovodenje

1. ugotavlja, da je stopnja izvrševanja odobritev za prevzem obveznosti zaradi proračunskega spremljanja v proračunskem letu 2022 znašala 99,26 %, kar je 5,20 % več kot leta 2021; ugotavlja tudi, da je stopnja izvrševanja odobritev plačil za tekoče leto znašala 70,12 % (cilj agencije ni bil dosežen, načrt je bil doseči 75 %), kar je 4,16 % več kot leta 2021;

2. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je imela agencija več let zaporedoma visoko stopnjo prenosov odobritev za prevzem obveznosti, na primer 7,2 milijona EUR v letu 2022 (29,4 %), kar je nekoliko več kot leta 2021 (29,9 %); opominja, da je organ za podelitev razrešnice agencijo zaprosil, naj reši to vprašanje; nadalje ugotavlja, da je to obsegalo 5,5 milijonov EUR (ali 66,2 %) obveznosti iz naslova III, povezanih z odhodki iz poslovanja, predvsem glavnih dejavnosti agencije na podlagi Uredbe (EU) št. 1227/2011 Evropskega parlamenta in Sveta ([2]) (leta 2021: 66,4 %); vztraja, da stalna visoka stopnja prenosov lahko skriva tudi strukturni problem, slabo proračunsko načrtovanje ali morebitno kršenje proračunskega načela enoletnosti; ugotavlja, da je agencija leta 2023 uvedla četrtletne sestanke za ozaveščanje upravljavcev proračunskih vrstic, ki potekajo pred vsakim pregledom proračuna in katerih namen je izboljšati proračunsko načrtovanje in pravočasno izvrševanje proračuna in načrta javnih naročil v skladu z načelom enoletnosti;

Uspešnost

3. ugotavlja, da je vodstvo agencije tako kot v prejšnjih letih spremljalo doseganje ciljev delovnega programa prek ključnih kazalnikov uspešnosti v agenciji z uporabo sistema semaforjev; ugotavlja tudi, da po navedbah agencije večina ključnih kazalnikov uspešnosti iz leta v leto običajno ostaja enaka, da se zagotovi doslednost pri primerjavah, cilji, ki jih je treba doseči v zadevnem letu, pa so določeni vsako leto; vendar priporoča, naj agencija obravnava kazalnike, ki še niso bili doseženi ali zaostajajo, in naj redno prilagaja ključne kazalnike uspešnosti, da bi optimizirala svojo uspešnost;

([1]) UL C 38, 31.1.2023, str. 87.
([2]) Uredba (EU) št. 1227/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2011 o celovitosti in preglednosti veleprodajnega energetskega trga (UL L 326, 8.12.2011, str. 1).

4. opaža, da je bilo 82 % delovnega programa doseženih ali doseženih z nekaj težavami, 18 % pa ni bilo doseženih oziroma so bile s tem povezane naloge zaradi omejenih razpoložljivih človeških virov označene kot neprednostne ali pa preložene; priporoča, naj agencija ponovno oceni izvedljivost delovnega programa glede na razpoložljive človeške vire, saj se je omejena razpoložljivost človeških virov izkazala za težavo že pri izvajanju delovnega programa v preteklih letih; ugotavlja tudi, da so bili doseženi cilji ključnih kazalnikov uspešnosti, z izjemo stopnje odobritev plačil, ki je leta 2022 dosegla 70,1 % (zastavljeni cilj je bil 75 %) v primerjavi s 65,9 % v letu 2021;

5. priznava, da so bili zaradi ruske invazije v Ukrajino potrebni izredni politični ukrepi za ohranitev zanesljive oskrbe z energijo in zaščito potrošnikov, kar je povečalo pristojnosti agencije in na različne načine vplivalo na njeno delo; v zvezi s tem ugotavlja, da je bilo agenciji skozi vse leto dodeljenih več dodatnih celovitih nalog (npr. objava končne ocene veleprodajnega trga električne energije v Uniji, objava ocene/referenčne vrednosti cene utekočinjenega zemeljskega plina in uporaba popravnega mehanizma za trg); pozdravlja prizadevanja agencije, da bi izpolnila tudi te dodatne naloge in nudila dodatno podporo oblikovalcem politik v razmerah z visokimi cenami energije;

6. je seznanjen z ugotovitvijo Računskega sodišča v posebnem poročilu št. 03/2023 o notranjem trgu električne energije, ki se nanaša na pomanjkljivosti pri spremljanju in poročanju v agenciji; opozarja, da je v letnih delovnih programih agencije sicer dosledno navedeno, da je spremljanje ključna naloga, vendar pa delovni programi ne pojasnijo, kako se načrtujeta spremljanje in poročanje, kljub obveznosti agencije, da predstavi vse pričakovane rezultate; izpostavlja, da bi to lahko ogrozilo njeno odgovornost ter negativno vplivalo na razumevanje, ki ga imajo deležniki za njene potrebe po podatkih, in njihovo sodelovanje pri spremljanju izvajanja;

Učinkovitost in dosežki

7. ugotavlja, da agencija redno ponovno ocenjuje, optimizira in racionalizira svoje podporne funkcije in upravne postopke na različne načine: izmenjave znanja in uvedba dobre prakse iz drugih agencij, pregled, dokumentiranje in avtomatizacija nekaterih postopkov ter centralizacija nekaterih podpornih funkcij;

8. je seznanjen z analizo dejavnosti delovne obremenitve, ki jo je agencija izvedla ob podpori zunanjega svetovalnega podjetja, da bi ocenila trenutno stanje porazdelitve nalog ali dejavnosti ter opredelila morebitne organizacijske vrzeli in težave, pa tudi prostor za sinergije in izboljšan obseg nadzora in dodeljevanja nalog; ugotavlja, da je to privedlo do akcijskega načrta, katerega izvajanje agencija spremlja prek sestankov višjega vodstva in namenskih srečanj;

9. pozdravlja dejstvo, da agencija uporablja številna orodja IT za postopke javnega naročanja (portal za elektronsko oddajo ponudb, portal za elektronske javne razpise, elektronska obvestila in elektronska izdaja računov na podlagi pogodb DIGIT); ugotavlja, da agencija uporablja tudi sisteme Sysper, ARES (vštevši kvalificirani elektronski podpis) in MiPS; poziva agencijo, naj še naprej razvija svoje notranje postopke z uporabo digitalizacije, zlasti kadar to privede do večje učinkovitosti in do prihrankov pri operativnih stroških;

10. poudarja, kako pomembno je dodatno digitalizirati notranje delovanje in upravljanje agencije, pa tudi pospešiti digitalizacijo postopkov; poudarja, da mora biti agencija na tem področju še naprej proaktivna, da bi preprečili digitalno vrzel med agencijami; vendar opozarja, da je treba sprejeti vse potrebne varnostne ukrepe, da bi preprečili tveganje za spletno varnost obdelanih informacij, in vztraja, da je treba okrepiti ukrepe proti kibernetskim napadom ali poskusom infiltracije, ki izvirajo zlasti iz Rusije ali Kitajske;

Kadrovska politika

11. ugotavlja, da je bil kadrovski načrt na dan 31. decembra 2022 uresničen 97,40-odstotno, saj je bilo zaposlenih 74 od 76 začasnih uslužbencev, odobrenih v proračunu Unije (leta 2021 je bilo odobrenih 71 delovnih mest); ugotavlja tudi, da je za agencijo v letu 2022 delalo 38 pogodbenih uslužbencev, 7 napotenih nacionalnih strokovnjakov ter 19 agencijskih delavcev in dva svetovalca; ponavlja priporočila Računskega sodišča o dodelitvi stalnih in trajnih nalog neposredno zaposlenim uslužbencem;

12. ugotavlja, da glede na dolgoročne pogodbe višjega vodstva agencije (razen direktorja, ki ga agencija ne izbere in ima določeno trajanje mandata) agencija trenutno ne more kratkoročno spremeniti obstoječega razmerja med spoloma v višjem vodstvu; ugotavlja, da je upravni odbor agencije sestavljen iz desetih žensk (53 %) in devetih moških (47 %); poudarja, da je med vsemi zaposlenimi še vedno premalo žensk, saj je zaposlenih 40 žensk (35 %) in 73 moških (65 %) (37 % in 63 % leta 2021); opozarja, kako pomembno je zagotoviti uravnoteženo zastopanost spolov, in poziva agencijo, naj ta vidik v prihodnje upošteva pri zaposlovanju novih uslužbencev in imenovanjih v višjem vodstvu; se zaveda, da je agencija podprla Listino o raznolikosti in vključevanju ter potrdila svojo zavezanost izboljšanju politike in prizadevanj v zvezi z enakostjo spolov, raznolikostjo in vključevanjem; odločno poziva k usklajenim prizadevanjem za odpravo premajhne zastopanosti žensk in poročanje organu za podelitev razrešnice o merljivih ciljih za odpravo te težave v agenciji;

13. ugotavlja, da ima agencija politiko za zaščito človekovega dostojanstva ter preprečevanje psihičnega in spolnega nadlegovanja, prav tako pa sodeluje pri medagencijski projektni skupini zaupnih svetovalcev; z zanimanjem pričakuje njihovo poročilo in priporočila; ugotavlja, da v letu 2022 ni bilo prijavljenih primerov nadlegovanja, in spodbuja agencijo, naj tudi v prihodnje oblikuje in izvaja dejavnosti za preprečevanje teh primerov;

14. spodbuja agencijo, naj oblikuje dolgoročen okvir kadrovske politike, ki bo obravnaval ravnovesje med poklicnim in zasebnim življenjem, vseživljenjsko učenje in poklicni razvoj, uravnoteženo zastopanost spolov, delo na daljavo, geografsko uravnoteženost ter zaposlovanje in vključevanje invalidov;

Javna naročila

15. ugotavlja, da je agencija deloma odpravila prejšnje pomanjkljivosti v zvezi z javnimi naročili, ki jih je odkrilo Računsko sodišče, zlasti pri naročilih postavk, ki jih ni bilo na ceniku, na podlagi česar je sodišče podalo mnenje s pridržkom; pozdravlja dejstvo, da je agencija vzpostavila celoten sklop smernic za vodje projektov, ki vključujejo tudi predloge in podrobna navodila za vzpostavljene delovne postopke v skladu z zahtevami finančne uredbe na področju javnih naročil; ugotavlja, da se bo spremljanje Računskega sodišča nadaljevalo do izteka osnovnih okvirnih pogodb;

16. ugotavlja, da je bilo v letu 2022 zaključenih 246 različnih postopkov javnega naročanja, medtem ko jih je bilo leta 2021 zaključenih 200; opozarja, da je treba pri vseh javnih naročilih zagotoviti pošteno konkurenco med ponudniki ter naročanje blaga in storitev po najboljši ceni, da bi zagotovili smotrno rabo razpoložljivih proračunskih sredstev, pri tem pa upoštevati načela preglednosti, sorazmernosti, enake obravnave in nediskriminacije; je zaskrbljen zaradi ugotovitve Računskega sodišča, da pomanjkljivosti pri javnih naročilih naraščajo in so še naprej največji vir nepravilnih plačil za večino agencij;

Preprečevanje in obvladovanje nasprotij interesov ter preglednost

17. ugotavlja, da je agencija v letu 2022 še naprej izvajala celovito politiko preprečevanja in obvladovanja nasprotij interesov, vštevši določbe v zvezi z uslužbenci, odbori, delovnimi skupinami in projektnimi skupinami; ugotavlja tudi, da je upravni odbor decembra 2022 sprejel strožje smernice za preprečevanje in obvladovanje nasprotij interesov za upravni odbor in odbor za pritožbe; nadalje ugotavlja, da smernice dopolnjujejo obstoječo splošno politiko agencije na področju preprečevanja in obvladovanja nasprotij interesov, ki je bila vzpostavljena leta 2015, in članom odbora nudijo dodatna pojasnila pri izpolnjevanju njihovih nalog v skladu s politiko agencije o preprečevanju in obvladovanju nasprotij interesov, hkrati pa odboru za pregled nudijo dodatne smernice pri ocenjevanju okoliščin, ki bi lahko privedle do nasprotja interesov;

18. ugotavlja, da se je v letu 2022 pojavil en primer nasprotja interesov v zvezi z uslužbencem; je seznanjen, da se je vodja oddelka odločil, da uslužbenec ne sme sodelovati pri nekaterih primerih, v katere je vpleten njegov nekdanji delodajalec, kar so potrdili tudi pravna služba agencije, odgovorni uslužbenec za etiko, služba za človeške vire, in kar je razvidno tudi iz dopisa k dosjeju;

19. obžaluje, da je po podatkih posebnega poročila Računskega sodišča št. 03/2023 o notranjem trgu električne energije spletišče agencije neučinkovito, saj ključni dokumenti za deležnike in širšo javnost niso enostavno dostopni oziroma sploh niso objavljeni; nadalje ugotavlja, da spletišče nima preglednosti, ki bi jo kot komunikacijsko orodje moralo imeti, v določenih primerih pa ne izpolnjuje niti regulativnih zahtev; poziva agencijo, naj nujno izboljša preglednost in odgovornost v zvezi s svojim delom z olajšanjem dostopa javnosti do dokumentov in podatkov na svojem spletišču, popolno in pravočasno objavo svojih odločitev in podatkov v skladu s pravnimi zahtevami ter uvedbo jasno opredeljene politike preglednosti, ki naj temelji na dobri praksi;

20. je zaskrbljen zaradi ugotovitev iz posebnega poročila Računskega sodišča št. 03/2023 o notranjem trgu z električno energijo, ki kažejo, da upravna struktura agencije ovira njeno učinkovitost in neodvisnost; ugotavlja, da je sodišče poudarilo, da mora direktor agencije za ključne regulativne rezultate najprej pridobiti odobritev odbora regulatorjev; nadalje ugotavlja, da odbor regulatorjev sicer sestavlja po en predstavnik nacionalnega regulativnega organa iz vsake države članice in da je naloga odbora delovati izključno v interesu EU kot celote, vendar uredba o ustanovitvi agencije ne vsebuje zakonodajnih zaščitnih ukrepov, s katerimi bi se preprečilo sodelovanje predstavnikov pri odločitvah odbora regulatorjev, ki so v nasprotju z odločitvami posameznih nacionalnih regulativnih organov ali nacionalnimi interesi (če jih nacionalni regulativni organi zagovarjajo v skladu s svojim pravnim statusom); ugotavlja tudi, da je zunanje strokovno znanje agencije v veliki meri odvisno od sodelovanja strokovnjakov nacionalnih regulativnih organov v delovnih in projektnih skupinah, in čeprav se lahko tudi strokovnjaki nacionalnih regulativnih organov znajdejo v nasprotju interesov, jim ni treba podpisati nikakršnih izjav o nasprotju interesov; poziva Komisijo, naj ovrednoti upravljanje agencije in predlaga izboljšave, s katerimi bi povečala neodvisnost od nacionalnih regulativnih organov in nacionalnih interesov ter okrepila izvršilna pooblastila in orodja za konvergenco;

21. ugotavlja, da je Računsko sodišče v zgoraj omenjenem posebnem poročilu navedlo tudi slabosti pri izvajanju notranjih pravil agencije o upravljanju in objavi izjav o interesih članov odbora regulatorjev in upravnega odbora; izpostavlja, da bi lahko večja preglednost postopkov odločanja odborov in delovnih skupin agencije prispevala k javnemu nadzoru nasprotujočih si interesov (npr. objava zapisnikov in izidov glasovanja);

22. ugotavlja, da so sestanki agencije z lobisti zabeleženi na ravni sej direktorja in objavljeni na spletišču agencije;

23. opozarja, kako pomembno je, da agencija poveča prepoznavnost v medijih, na spletu in v družbenih medijih, da bi bila javnost seznanjena z njenim delom;

Notranje kontrole

24. ugotavlja, da je bilo zaradi okrepitve sistema notranje kontrole leta 2022 revidiranih več notranjih politik, med drugim s sklepom direktorja 2022–14 z dne 13. septembra 2022 o vzpostavitvi registra izjem in primerov neskladnosti, v katerem je določen postopek za vložitev zahtevkov za izjeme in poročanje o primerih neskladnosti, sklepom direktorja 2022–08 z dne 21. junija 2022 o sprejetju politike in postopka za upravljanje občutljivih funkcij ter razveljavitvi sklepa direktorja 2019–06 z dne 2. aprila 2019 o sprejetju politike in postopka za upravljanje občutljivih funkcij in sklepom upravnega odbora o spremembi sklepa št. 17/2022 upravnega odbora z dne 13. decembra 2018 o okviru notranje kontrole Agencije za sodelovanje energetskih regulatorjev;

25. ugotavlja, da je po podatkih iz letnega poročila Računskega sodišča decembra 2022 odredbodajalec na podlagi prenosa pooblastil, ki je bil pristojen za odobravanje plačil v višini do največ 500 000 EUR, odobril nalog za plačilo zneska 714 720 EUR; to izpostavlja kot slabost v notranjem nadzoru agencije v zvezi s prenosom pooblastil za odobravanje plačil; poziva agencijo, naj sprejme ukrepe za zagotovitev, da se omejitve izvršujejo za vsak plačilni nalog;

Druge pripombe

26. z zadovoljstvom ugotavlja, da je agencija leta 2022 začela izvajati načrt penetracijskega testiranja, da bi pregledala vse obstoječe in na novo vzpostavljene aplikacije, ki so izpostavljene internetu, z namenom izvajanja rednega penetracijskega testiranja vsaj enkrat na tri leta;

27. pozdravlja dejstvo, da je agencija leta 2022 podpisala medinstitucionalno okvirno pogodbo o svetovalnih storitvah za izvajanje in registracijo sistema okoljskega upravljanja (EMAS); nadalje ugotavlja, da je agencija nadaljevala z akcijskim načrtom za zmanjšanje ogljičnega odtisa za obdobje 2021–2022 in preučila možnost sprejetja nadaljnjih ukrepov za boljše izpolnjevanje standardov EMAS skupaj z lastnikom zemljišča zaradi omejitev, ki izhajajo iz posebnosti najetih prostorov;

28. sporoča, da so druge ugotovitve horizontalne narave, ki spremljajo sklep o razrešnici, zbrane v resoluciji z dne 11. aprila 2024 ([3]) o uspešnosti, finančnem poslovodenju in nadzoru agencij.

([3]) Sprejeta besedila, P9_TA(2024)0280.